

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

G. P.,
bytem X
zastoupeného advokátem Mg. Ing. Pavlem Kejlou
se sídlem Washingtonova 1624/5, Praha 1,

proti

žalovanému

Odvolací finanční ředitelství,
se sídlem Masarykova 427/31, Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 9. 2021, č. j. 33876/21/5100-41456-710158,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Rozhodnutím Finančního úřadu pro hlavní město Prahu č. j. 8079182/20/2001-51522-102678 ze dne 29. 10. 2020, bylo podle § 155 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), rozhodnuto o žádosti žalobce o vrácení přeplatku ve výši 195 941,53 Kč plynoucí z jím uhrazených plateb na účet společnosti Gastro Mánes. Správce daně požadavku žalobce na vrácení přeplatku nevyhověl, jelikož ke dni podání žádosti neevidoval vratitelný přeplatek a tento žalobci nevznikl ani v zákonné lhůtě 60 dnů od podání žádosti.
2. Správce daně takto rozhodl na základě následujících skutečností. Žalobce byl jednatelem obchodní společnosti Gastro Mánes s.r.o., DIČ: CZ02612348 (dále jen „Gastro Mánes“). Usnesením č. j. KRPA-409527-73/TČ-2017-001191-1-KY ze dne 27. 08. 2018 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce jako obviněného ze spáchání přečinu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle ust. § 241 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákon, v tehdy účinném znění, kterého se měl mj. dopustit tím, že jako statutární orgán Gastro Mánes nesplnil svou zákonnou povinnost za zaměstnance odvést daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků (za rok 2014 a 2015) v celkové výši 329 235 Kč.
3. Dne 11. 09. 2018 žalobce požádal o potvrzení stavu osobního daňového účtu Gastro Mánes, kterou správce daně zaevidoval pod č. j. 7167146/18. Po zaplacení správního poplatku, k jehož úhradě byl správcem daně vyzván, mu bylo dne 29. 10. 2018 zasláno potvrzení o stavu osobního daňového účtu č. j. 8189034/18/2001-51522-102678 ze dne 29. 10. 2018. Platbami ze dne 14. 01. 2019 ve výši 327 379,45 Kč a ze dne 09. 05. 2019 ve výši 2 048,08 Kč žalobce uhradil celý nedoplatek Gastro Mánes. Usnesením Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 č. j. 1 ZT 224/2018-69 ze dne 21. 07. 2020 bylo trestní stíhání žalobce zastaveno, neboť a) se skutek, pro který bylo trestní stíhání vedeno, nestal, a b) trestnost činu zanikla na základě účinné lítosti žalobce.
4. Žalobce podal proti rozhodnutí správce daně odvolání, o němž zamítavě rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

5. Žalobce v podané žalobě uvedl, že nárok na vrácení přeplatku vznikl proto, že zaplatil správci daně více, než byla jeho zákonná povinnost. Žalobce zaslal na bankovní účet správce daně částku v celkové výši 329.427,53 Kč, nicméně v průběhu trestního řízení bylo zjištěno, že žalobci v období měsíců leden, únor a březen 2015 nevznikla povinnost odvést povinné platby (ve vztahu k Finančnímu úřadu šlo o daně z příjmů), přestože byly uhrazeny. Napadené rozhodnutí je z tohoto důvodu nezákonné.
6. Jak žalobce vysvětlil, podle usnesení o zahájení trestního stíhání byla škoda způsobená správci daně v důsledku údajného neodvedení daně z příjmů za období od 1. října 2014 do

31. března 2015 ve výši 329.235 Kč. Žalobce z tohoto důvodu v rámci účinné lítosti uhradil částku ve výši 329.427,53 Kč. Žalobce tak učinil v návaznosti na probíhající trestní řízení, kdy na základě chybně vyvolané domněnky ze strany Finančního úřadu a Policie České republiky měl za to, že má tuto povinnost, aby došlo k zániku jeho trestní odpovědnosti.

7. Následně došlo k zastavení trestního stíhání žalobce. Z usnesení o zastavení jednoznačně vyplývá, že dle zjištění Policie České republiky nedošlo v období od měsíce ledna 2015 do měsíce března 2015 ke spáchání přčinu spočívajícího v neodvedení daně z příjmů za zaměstnance Gastro Mánes, jelikož v tomto období nedošlo k výplatě mezd zaměstnancům. Žalobci tak v období měsíce ledna 2015 – března 2015 nevznikla povinnost odvést povinné platby, resp. daně z příjmů.
8. Z uvedeného jednoznačně vyplývá, že žalobce plnil bez právního důvodu, jelikož bylo zjištěno, že povinnost odvést daně z příjmů vůbec nevznikla.
9. S odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí žalobce vysvětlil, že z žádosti ani odvolání nevyplývá, že by požadoval vrácení přeplatku, který by měl údajně být na osobním daňovém účtu žalobce jako fyzické osoby. Naopak žalobce měl tuto povinnost jako jednatel Gastro Mánes a z tohoto důvodu byla částka ve výši 329.427,53 Kč zaslána na osobní daňový účet této společnosti. V dané věci podle žalobce není rozhodující, na jakém daňovém účtu má Finanční úřad a žalovaný předmětné finanční prostředky evidované, neboť je zcela nepochybné, že tyto finanční prostředky byly zaslány žalobcem v rámci trestního řízení.
10. Žalobce vytkl, žalovanému, že záměrně ignoruje obsah žádosti a odvolání a účelově tvrdí, že žalobce jedná z pozice fyzické osoby, a nikoliv jako bývalý jednatel Gastro Mánes. Názor žalovaného, podle kterého u žalobce jako fyzické osoby nebyl v okamžiku rozhodování o žádosti o vrácení přeplatku na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti evidován žádný přeplatek, je nesprávný, neboť z obsahu žádosti a odvolání je nepochybné, že žalobce zaslal finanční prostředky v celkové výši 329.427,53 Kč v omylu, který byl vyvolán jednáním Policie České republiky a správce daně v průběhu trestního řízení.
11. Žalobce pak na závěr konstatoval, že i kdyby byl postup správce daně a žalovaného v souladu s právem, výsledek by byl pro žalobce natolik nespravedlivý, že tento postup nelze považovat za správný a bylo by třeba jej považovat za přehnaný formalismus. V konečném důsledku by tak žalobce nemohl získat peníze zpět, ačkoliv bezdůvodně plnil neexistující nedoplatek na daňovém účtu Gastro Mánes.
12. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil. Jak uvedl, v průběhu trestního stíhání skutečně vyšlo najevo, že Gastro Mánes v období měsíce ledna až března 2015 nevyplácela mzdy zaměstnancům, tedy jí nevznikla za tyto měsíce ani odvodní povinnost (viz usnesení Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 ze dne 21. 07. 2020, č. j. 1 ZT 224/2018–69, dále jen „usnesení o zastavení řízení“). O této skutečnosti není mezi stranami sporu. Nelze však souhlasit s tvrzením žalobce, že tento plnil bez právního důvodu a na základě skutečnosti, kdy ho správce daně a Policie ČR uvedli v omyl. Částka, kterou správce daně evidoval jako nedoplatek za Gastro Mánes na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, byla správcem daně vyměřena na podkladu vyúčtování za rok 2014 a 2015 podaných Gastro Mánes, kde byly srážky záloh za uvedené měsíce vykázány. Vzhledem k tomu, že správce daně daň stanovil v souladu s podanými vyúčtováními, nikterak neověřoval údaje zde uvedené. Za tyto plně odpovídá Gastro Mánes, ev. insolvenční

správce, který tyto za Gastro Mánes podal. Částka uhrazená žalobcem na osobní daňový účet Gastro Mánes tedy zcela odpovídala výši zde evidovaného dluhu vyměřeného v souladu s vyúčtováními včetně příslušenství. Tato výše se pak automaticky nezměnila v důsledku usnesení o zastavení řízení a skutečností zde uvedených. Bylo povinností Gastro Mánes v této otázce jednat a podat dodatečné vyúčtování ve lhůtě dle ust. § 141 odst. 2 daňového řádu, aby mu mohla být daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti vyměřena v nižší výši. Teprve tehdy by Gastro Mánes vznikl na osobním daňovém účtu přeplatek. Předtím by však musel být zrušen její výmaz z obchodního rejstříku.

13. Gastro Mánes a žalobce jsou dvě zcela odlišné entity s oddělenými osobními daňovými účty. Žalobce byl v době podání žádosti o vrácení přeplatku i odvolání již bývalý jednatel Gastro Mánes, tedy bez jakéhokoli oprávnění za Gastro Mánes jednat, když Gastro Mánes byla vymazána z obchodního rejstříku. Tento fakt nelze přehlédnout, a podanou žádost o vrácení přeplatku ani odvolání s ohledem na tuto skutečnost nelze jinak posoudit, než jako podanou žalobcem jako fyzickou osobou, když v opačném případě, byla-li by vyhodnocena jako podaná jménem Gastro Mánes, musel by ji správce daně posoudit jako podanou neexistující osobou, a tedy by se touto věcně vůbec nezabýval. Vzhledem k tomu, že Gastro Mánes zanikla, správce daně tuto jako daňový subjekt dále neeviduje.

III.

Posouzení žaloby

14. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Mezi účastníky nebyl skutkový stav sporný a městský soud jej rovněž ověřil z obsahu správního spisu. Dokazování bylo doplněno výpisem z obchodního rejstříku
16. Městský soud v Praze vyšel tedy z následujících skutkových zjištění: Společnost Gastro Mánes s.r.o., vznikla dne 9. 2. 2014. Žalobce byl jako jednatel společnosti zapsán ke dni 6. 3. 2014 (den vzniku funkce) a vymazán dne 22. 5. 2018.
17. Na základě usnesení Městského soudu v Praze, č. j. MSPH 60 INS 6054/2015-A-10 ze dne 15. 4. 2015 byl zjištěn úpadek společnosti Gastro Mánes a jako na dlužníka byl na ni vyhlášen konkurz. Účinky rozhodnutí nastaly dne 15. 4. 2015. Na základě usnesení Městského soudu v Praze, č. j. MSPH 60 INS 6054/2015-B-41, ze dne 19. 1. 2017 byl zrušen konkurs na majetek dlužníka z důvodu, že pro uspokojení věřitelů je majetek dlužníka zcela nepostačující.
18. Společnost Gastro Mánes s.r.o. zanikla a byla vymazána z obchodního rejstříku ke dni 22. 5. 2018.
19. Usnesením č. j. KRPA-409527-73/TČ-2017-001191-1-KY ze dne 27. 08. 2018 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce jako obviněného ze spáchání přečinu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle ust. § 241 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákon, v tehdy účinném znění, kterého se měl mimo jiné dopustit tím, že jako statutární orgán Gastro Mánes nesplnil svou zákonnou povinnost za zaměstnance odvést

daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků (za rok 2014 a 2015) v celkové výši 329 235 Kč.

20. Platbami ze dne 14. 01. 2019 ve výši 327 379,45 Kč a ze dne 09. 05. 2019 ve výši 2 048,08 Kč žalobce uhradil celý nedoplatek Gastro Mánes. Usnesením Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 č. j. 1 ZT 224/2018-69 ze dne 21. 07. 2020 bylo trestní stíhání odvolatele zastaveno, neboť a) se skutek, pro který bylo trestní stíhání vedeno, nestal, a b) trestnost činu zanikla na základě účinné litoosti odvolatele.
21. Konkrétně OSZ pro Prahu 1 zastavilo trestní stíhání žalobce podle § 172 odst. 1 písm. a) tr. řádu pro skutek spočívající v tom, že „*v období od měsíce ledna 2015 měsíce března 2015 v rozporu s § 38b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, úmyslně neodvedl za své zaměstnance zálohu na daň z příjmů ve výši 126.570 Kč, ačkoli tak učinit mohl a ačkoli odpovídající částku strhnul z jejich hrubých mezd, čímž způsobil České republice jednajícím prostřednictvím Finančního úřadu pro hl. m. Prahu, Územního pracoviště pro Prahu 1, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, škodu ve výši 126.570 Kč.*“
22. Jak se podává z odůvodnění napadeného rozhodnutí, k zastavení trestního stíhání došlo na základě zjištění, že mzda zaměstnancům vyplacena nebyla a tedy nemohlo dojít ani ke srážkám povinných odvodů, potažmo ke vzniku odvodní povinnosti, jejíž zaviněné nesplnění může být následně posuzováno jako trestné.
23. Pokud jde o období od měsíce října 2014 do měsíce prosince 2014, zde došlo k zastavení trestního stíhání žalobce pro skutek spočívající v tom, že úmyslně neodvedl za své zaměstnance zálohu na daň z příjmů ve výši 133.486 Kč, ačkoli tak učinit mohl a ačkoli odpovídající částku strhnul z jejich hrubých mezd, čímž způsobil České republice jednajícím prostřednictvím Finančního úřadu pro hl. m. Prahu, Územního pracoviště pro Prahu 1, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, škodu ve výši 133.486 Kč; trestnost činu zanikla, jelikož dluh na záloze na daň z příjmů byl žalobcem plně uhrazen.
24. Městský soud v Praze o podané žalobě uvažil následujícím způsobem.
25. Podle § 154 odst. daňového řádu *přeplatek je částka, o kterou úhrn plateb a vratek na kreditní straně osobního daňového účtu převyšuje úhrn předpisů a odpisů na debetní straně osobního daňového účtu.*
26. Podle § 155 odst. 3 daňového řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2020, *správce daně vrátí daňovému subjektu vratitelný přeplatek na základě žádosti daňového subjektu o vrácení vratitelného přeplatku, nebo pokud tak stanoví zákon*
27. Z citovaných zákonných ustanovení je zřejmé, že žalovaný, resp. správce daně postupoval v souladu s právní úpravou a napadené rozhodnutí není nezákonné.
28. Jak se podává z komentářové literatury: „*Přeplatek je generován v rámci osobního daňového účtu (§ 149), a to v případě, kdy příchozí platby převyšují nedoplatky na daních, popř. splatnou daň. (...) Možnosti dispozice daňového subjektu s vratitelným přeplatkem dle § 155: požádat o vrácení vratitelného přeplatku. Vratitelný přeplatek se vrací přímo ze zákona tam, kam zákon stanoví (např. § 185 odst. 2). Není-li tomu tak, musí daňový subjekt podat žádost o vrácení vratitelného přeplatku. Žádost je standardním podáním ve smyslu § 72.*“ (ROZEHNAL, Tomáš. § 155 [Vratitelný přeplatek]. In: ROZEHNAL, Tomáš. Daňový řád: Praktický komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-28]. ASPI_ID KO280_p12009CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.)

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

29. O vratitelný přeplatek se jedná, pokud je u správce daně evidován přeplatek a současně není nedoplateků, na jejichž úhradu by byl přeplatek převeden. Žalobce nebyl v postavení daňového subjektu a na jeho daňovém účtu nebyl evidován žádný vratitelný přeplatek. Daňovým dlužníkem byla společnost Gastro Mánes s.r.o. a pouze ta by byla oprávněna, pokud by u ní vratitelný přeplatek vznikl, o jeho vrácení žádat. Jak správně uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí, „u odvolatele (žalobce) nebyl v okamžiku rozhodování o žádosti o vrácení přeplatku na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti evidován žádný nedoplatek, a proto nemohlo být jeho žádosti o vrácení přeplatku vyhověno.“
30. Klíčová žalobní námitka není důvodná. Pokud žalobce namítá, že rozhodnutí je vůči němu nespravedlivé, městský soud k tomu uvádí následující.
31. Z hlediska trestní odpovědnosti, trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 trestního zákoníku se dopustí ten, *kdo ve větším rozsahu nesplní jako zaměstnavatel nebo plátce svoji zákonnou povinnost odvést za zaměstnance nebo jinou osobu daň, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistné na zdravotní pojištění.*
32. Skutková podstata trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby reaguje na tu skutečnost, že konstrukce některých povinných peněžitých plateb počítá s jejich plněním určitým subjektem za někoho jiného. V případě zdanění příjmů daní z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je subjekt povinný vypočítat, přiznat a odvést - za určitých okolností odlišný od jejich poplatníka - tedy subjektu, z jehož příjmu jsou odváděny. V takových případech je povinnost odvést tato povinná plnění stanovena výlučně jejich plátcí odlišnému od poplatníka, zpravidla zaměstnavateli. Výchozím předpokladem trestní odpovědnosti za trestný čin podle § 241 je skutečné sražení příslušné daně, pojistného nebo zálohy na ně zaměstnavatelem nebo jiným plátcem poplatníkovi nebo pojištěnci z jeho příjmu. Trestně sankcionováno je pak úmyslné neodvedení takové sražené částky.
33. „Pachatelem může být jak trestně odpovědná fyzická osoba tak trestně odpovědná právnická osoba (viz § 22, 25 a 26 tr. zákoníku a § 7 zák. o tr. odpovědnosti práv. osob). Nemůže to však být jakákoliv taková trestně odpovědná osoba, ale pouze plátce určité povinné platby, zpravidla zaměstnavatel, jenž ve větším rozsahu nesplnil zákonnou povinnost odvést za poplatníka, většinou zaměstnance, takovou povinnou platbu (daň, pojistné na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění nebo důchodové spoření, anebo příspěvek na státní politiku zaměstnanosti). Jedná se tedy o konkrétní subjekt se zvláštní vlastností ve smyslu § 114 odst. 1 (srov. R 53/2000 a výklad výše v bodě 12).
34. V případě, že je zaměstnavatelem fyzická osoba, může být pachatelem zejména ona sama. Vyloučeno však není, aby rozhodnutí o neodvedení sražených plateb učinil její zástupce či pověřený vedoucí zaměstnanec. Jestliže je zaměstnavatelem nebo jiným plátcem sražených povinných plateb právnická osoba, uplatní se ve vztahu k fyzickým osobám působícím u něj a ve vztahu k jejich trestní odpovědnosti režim § 114 odst. 2. Trestně odpovědnou tedy je fyzická osoba, která v dané záležitosti jednala jménem právnické osoby.“ (podrobněji viz SOTOLÁŘ, Alexander. § 241 Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander SOTOLÁŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-27]. ASPI_ID KO40_2009CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.)

35. Z hlediska trestně právní odpovědnosti byl žalobce subjektem trestného činu – tedy osobou, která se trestného činu dopouští, jelikož v rozhodné době byl jednatelem společnosti Gastro Mánes s.r.o., která byla jako zaměstnavatel povinna za zaměstnance vypočítat, přiznat a odvést daň z příjmů.
36. Podle § 242 trestního zákoníku, *trestní odpovědnost za trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby (§ 241) zaniká, jestliže pachatel svou povinnost dodatečně splnil dříve, než soud prvního stupně počal vyhlášovat rozsudek.*
37. Podmínky účinné lítosti jsou v § 242 vymezeny tak, že jako základní předpoklad zániku trestní odpovědnosti za trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 je stanoveno to, že pachatel dodatečně splní svou zákonnou povinnost odvést za jiného jemu sraženou daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Jestliže má danou povinnost k odvodu sražených povinných plateb právnická osoba, pak postačí, když ji splní v součinnosti se stíhanou fyzickou osobou, která v ní působí.
38. Trestní řízení je ovládáno zásadou zákonnosti trestního řízení, viz § 2 odst. 1 trestního řádu a zásadou presumpce neviny (§2 odst. 2 trestního řádu), z nichž plyne, že obviněného lze stíhat jen způsobem, který stanoví zákon, obviněnému musí být prokazována vina, v případě pochybností o vině obviněného je třeba rozhodnout v jeho prospěch (*in dubio pro reo*), obviněného nelze označovat za vinného dříve, než bude jeho vina vyslovena pravomocným odsuzujícím rozsudkem, obviněného je možno v průběhu trestního řízení omezovat jen v míře striktně nezbytné.
39. Úprava daně z příjmů a zásady daňového řízení pak stojí na principech zásadně odlišných.
40. Z příjmů dle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, musí plátce (osoba vyplácející odměnu, v zák. o daních z příjmů označovaná jako „zaměstnavatel“) srazit zálohu na daň podle § 38h zákona.
41. *„V rámci správy daní vzniká daňovým subjektům řada povinností, přičemž nejfrekventovanější z těchto povinností je právě daňová povinnost tvořená souborem povinností spočítvajících v právech a povinnostech daňového subjektu spočítat si, přiznat a ve stanovené lhůtě zaplatit daň, popř. strpět její vymožení, nebo za zákonem daných podmínek uplatnit nárok vůči veřejnému rozpočtu.*
42. *Daňová povinnost dle daňového řádu vzniká buď okamžikem, kdy nastaly skutečnosti, které jsou podle zákona předmětem daně, nebo okamžikem, kdy nastaly skutečnosti zakládající daňovou povinnost.“* (viz LAVICKÝ, Petr. § 3 (Daňová povinnost). In: BAXA, Josef, Ondřej DRÁB, Lenka KANIOVÁ, Petr LAVICKÝ, Alena SCHILLEROVÁ, Karel ŠIMEK a Marie ŽIŠKOVÁ. Daňový řád: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-27]. ASPI_ID KO280_2009CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.).
43. Ve vzájemném vztahu obou řízení platí, že jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy (čl 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). *„Správce daně není vázán zprošťujícím výrokem rozsudku (srov. zejména § 226 tr. řádu), usnesením o zastavení trestního stíhání (srov. např. § 172 tr. řádu) nebo obdobnými rozhodnutími v řízení o přestupku nebo jiném správním deliktu (srov. § 76 zákona o přestupcích). V praxi to znamená, že např. zprošťující výrok rozsudku soudu o tom, že nebylo prokázáno spáchání trestného činu zkrácení daně dle § 240 tr. zákoníku (dříve § 148 tr. zákona) obžalovaným (daňovým subjektem) nebo že žalovaný skutek není trestným činem [srov. § 226 písm. b) nebo c) tr. řádu], neváže správce daně ve zjišťování*

skutkového stavu potřebného pro jeho vlastní právní závěr o plnění či neplnění povinností stanovených daňovými zákony. Závěry orgánů činných v trestním řízení jistě nemohou být zcela ignorovány, ale jejich odlišnost ve srovnání se závěry správce daně může nastat, neboť skutkové podstaty, které jsou předmětem jednotlivých řízení, nejsou identické.“ (viz LAVICKÝ, Petr. § 99 (Daňová povinnost). In: BAXA, Josef, Ondřej DRÁB, Lenka KANIOVÁ, Petr LAVICKÝ, Alena SCHILLEROVÁ, Karel ŠIMEK a Marie ŽIŠKOVÁ. Daňový řád: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-27]. ASPI_ID KO280_2009CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.).

44. Z naznačených obecných východisek vyplývají pro projednávanou věc tyto podstatné závěry: Plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti ve smyslu zákona č. 586/1992 Sb. a daňového řádu byla společnost Gastro Mánes jako jejich zaměstnavatel, pokud svou povinnost nesplnila, dopustila se trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 trestního zákoníku, avšak pachatelem byl zároveň i žalobce, jako fyzická osoba za právnickou osobu jednající.
45. Žalobce zaplatil na daňový účet společnosti Gastro Mánes částku 329 235 Kč.
46. Z výsledků trestního řízení vyplynulo, že společnost Gastro Mánes byla plátcem – zaměstnavatelem v období od října 2014 do prosince 2014, byla povinna odvést daň ze závislé činnosti za tyto zaměstnance ve výši 133 486 Kč, což neučinila a byla tak v postavení daňového dlužníka. Žalobce, jako jednatel společnosti – osoba jednající za právnickou osobu nesl trestně právní odpovědnost za plnění daňové povinnosti v rozsahu 133 486 Kč.
47. V období měsíce ledna 2015 do března 2015 společnost Gastro Mánes neměla zaměstnance, nevznikla jí povinnost odvést povinné platby, resp. daně z příjmů ve výši 126 570 Kč a k naplnění skutkové podstaty trestného činu nedošlo.
48. Z uvedeného je zřejmé, že přezkoumání napadeného rozhodnutí musí důsledně odlišovat právní dopady obou plateb do práv žalobce.
49. Ačkoli o vině žalobce byl povolán rozhodnout pouze trestní soud, lze uzavřít, že s vysokou mírou pravděpodobnosti se žalobce v prvním případě trestného činu dopustil a vydání odsuzujícího rozsudku odvrátil včasným zaplacením daňového nedoplatku, které vedlo k zastavení trestního stíhání žalobce pro účinnou lítost. Jelikož lze usoudit, že společnost Gastro Mánes daň z příjmů za zaměstnance neodvedla, ač k tomu byla povinna, žádný daňový přeplatek ani nemohl vzniknout. Žalobce by tedy o jeho vrácení nemohl úspěšně žádat za žádných okolností. Žalobce však zaplatil za společnost Gastro Mánes daňový nedoplatek ve výši 133 486 Kč, který byla povinna odvést právě tato společnost, tedy plnil za jiného a společnost Gastro Mánes se tak na úkor žalobce bezdůvodně obohatila ve smyslu § 2991 odst. 1 zákona č. 82/2012 Sb., občanský zákoník.
50. Ve druhém případě, žalobce zaplatil na daňový účet společnosti Gastro Mánes částku 126 570 Kč, ačkoli v rozhodném období tato neměla zaměstnance a odvádět daně z příjmu za ně nebyla povinna. Žalobce tedy plnil bez právního důvodu a majetkový prospěch získala Česká republika.
51. Žádosti žalobce o vrácení daňového přeplatku nelze vyhovět ani ohledně uvedené částky, neboť na daňovém účtu žalobce přeplatek nevznikl, a pokud by vznikl na daňovém účtu společnosti Gastro Mánes (nebyl by použit na úhradu jiných nedoplatků ve smyslu § 155 daňového řádu), mohl by jí být vrácen pouze na základě její žádosti.

52. Práva žalobce jsou v tomto případě chráněna opět institutem bezdůvodného obohacení, které je žalobce případně (nedošlo-li k započtení zaplacené částky na jiný daňový nedoplatek) oprávněn žádat po státu.
53. Městský soud v Praze uzavírá, že důvodná není ani námitka žalobce, že vydané rozhodnutí je vůči němu nespravedlivé, neboť žalobce může svá práva účinně bránit, ovšem mimo rámec správního soudnictví.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

54. S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalovaného, kterým bylo odvolání žalobce zamítnuto, bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené žalobní námitky uplatněné žalobcem nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.
55. Výrok o nákladech řízení mají oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. března 2023

JUDr. Slavomír Novák v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.